

[Stauning.]

er tilvejebragt en endelig Ordning med Statsgarantiens Afvikling i Følge: Ja, det sidste sker jo absolut netop ved Forslag I. Den endelige Afvikling kan først ske, naar Statsgarantien udløber. Men Staten maa naturligvis for at sætte Banken i Stand til til Varetagelse af Statens Interesser at indtjene en Del af Pengene virkelig gøre det muligt for den at virke ved at give den en Del af den Kapital, som man paa Forhaand ved er tabt og skal betales.

Hvad nu det første angaar i den Udtalelse, jeg citerede af Ministeren, maa jeg sige, at hvis det var rigtigt, at Landmandsbanken ved at faa 200 Mill. Kr. blev i Stand til at finansiere Erhvervslivet, saa saa jeg ingen Ulykke deri. Jeg vilde tværtimod mene, at det vilde vække almindelig Glæde i Erhvervslivet. Men det er slet ikke rigtigt. Det er det værste ved Ministerens Tale, at den ikke er rigtig. Ministeren har aabenbart ikke fordybet sig i Sagen paa det Punkt. Staten skal jo ikke betale 200 Mill. Kr., men formentlig 130 eller 136 Mill. Kr., og deraf medgaar op mod et halvt Hundrede Millioner Kroner — jeg tror i dette Øjeblik 46 Millioner — til Indfrielse af Laanet af Dollarkreditten, der medgaar 24 Millioner til Dækning af Bankens Laan i Udlandet, og der medgaar endelig en Post til Dækning af Bankens Laan i Nationalbanken. I alt, siger Bankraadet, udgør disse Dækningsbeløb 104 Mill. Kr., altsaa bliver der en lille Klatskilling tilbage paa et i Forhold til det samlede Tab ret lille Antal Millioner, maaske 20—30 Mill. Kr., som Banken altsaa vilde faa til Finansiering af det Erhvervsliv, der forgæves søger hos de to andre bestaaende store Hovedstadsbanker. Der er talrige, der kommer til mig saavel som til andre og spørger: Hvor skal vi dog gaa hen og faa Finansiering? Har vi da ingen Banker mere?

Ministerens Uvillie mod Planen, som altsaa bl. a. giver sig Udtryk i denne ukorrekte Gengivelse af, hvorledes Banken vil være stillet, har altsaa ført ham til en anden Plan. Denne anden Plan var først den, der betegnes som Forslag II. Dette Forslag blev refereret i Landmandsbank-Udvalget den 2. Februar, og Ministeren tilkendegav, at dette Forslag havde hans og Ministeriets Sympati. Desuagtet blev dette Forslag ikke fremsat. Det Forslag, vi behandler, er i Strid med Rigsdagens Forudsætninger i de 5—6 Aar, hvori vi har beskæftiget os med Landmandsbanken, og i Strid med Betænkningen af 1926 som med Loven af 1927. Det sikrer nemlig ikke Landmandsbankens Fort-

sættelse, men bestemmer tværtimod dens Nedlæggelse, dens Likvidation. Tomandsudvalget har altsaa gjort et Udkast, som det siger, til dette af Ministeren ønskede Forslag. Men Udvalget fremhæver ogsaa i sin Beretning betydende Vanskeligheder ved den Ordning, som dette Forslag byder. En Hovedvanskelighed, siger det, er, at det ikke kan forudberegnes, i hvilken Udstrækning man kan overføre Indlaansmidler til den nye Bank, en samlet Overførelse vil være vanskelig, og en Afventen af Statsgarantiens Ophør frembyder Vanskeligheder. Men man har saa altsaa udtænkt en Ordning med Fortsættelse af den gamle Bank med Statsgaranti og ved Siden deraf en ny Bank. Jeg skal heller ikke fordybe mig i denne Plans Enkelt-heder; den foreligger altsaa ikke, lige saa lidt som Forslag I. Men jeg maa sige, at jeg anser det for et overmaade vanskeligt og farligt Eksperiment. Personlig har jeg ringe Tro til, at det vil lykkes saaledes at overføre Indlaansmidler og Kunder fra en Bank, man nu vil nedlægge, til en helt ny Bank, som ingen paa Forhaand kender noget til. Dernæst synes jeg, at denne nye Bank ligger egentlig ganske udenfor Rigsdagens Opgave. Naar det ikke er en Statsbank, man vil lave, saa ved jeg ikke, hvorfor Rigsdagen skal beskæftige sig med Oprettelse af en ny Bank. Jeg kan huske, at da jeg foreslog en Banklov, der gik ud paa, at man skulde koncessionere Bankerne, saa strakte man afværgende Hænderne mod mig og sagde: Nej, ikke nogen Statsindfyldelse paa Bankers Oprettelse, det er et privat Anliggende! Men nu er det pludselig et Samfundsanliggende, nu skal Rigsdagen lovgive om Etableringen af en ny Bank. Nej, Staten er gaaet ind i Garantien for Landmandsbanken for at frelse Landmandsbanken fra Undergang og for at sikre dens Fortsættelse, alt af Hensyn til de op mod 20 000 erhvervsdrivende, der er knyttet til Banken, og dette er det Rigsdagens Pligt i Henhold til Loven om Statsgarantien; i Henhold til Motiveringen for denne Lov og i Henhold til den senere Lov at gøre og intet som helst andet.

Jeg er jo ikke i mindste Maade doktrinar, og hvis jeg altsaa øjnede Muligheder og Samfundsinteresser i den Plan, som jeg sidst talte om, Forslag II., maatte det naturligvis overvejes, trods de manglende Forudsætninger, men det ser jeg ikke der er. Den er paa afgørende Maade i Strid med Statens Interesser, hvorimod den er en stor Forhaandsindrømmelse til bestaaende private Pengeinstitutter. Den vil uvægerlig bringe Staten forøgede Tab, fordi en Bestemmelse om Landmandsbankens Likvidation øje-